

Rood VERZETSFRONT:
POLITIEKE PROPAGANDA VOOR DE RAF 1977-1988

ONDER REDACTIE VAN
PAUL MOUSSAULT & BARBARA SAHAKIAN

Papieren Tijger

	INLEIDING	7
1977	DE OPRICHTING VAN HET ROOD VERZETSFRONT	15
1977	POLITIEKE GEVANGENEN IN DE BRD	21
1977	DE ONTVOERING VAN H.M. SCHLEYER DOOR DE RAF	27
1977	MOORDEN IN DE BRD	35
1977 - 1978	POLITIEKE GEVANGENEN UIT DE RAF IN NEDERLAND	47
1978	DE ONTVOERING VAN ALDO MORO	75
1978	DEMONSTRATIE ALMELO UCN NEE!	83
1978	DE OORLOG IN LIBANON	87
1977 - 1978	'PLAKTIVISTEN'	97
1978 - 1979	VERMOORD	107
1979	HET RVF EN DE EUROPESE VERKIEZINGEN VAN 7 JUNI	115
1979	FOLTER IN ZWITSERLAND	133
1978 - 1979	DIVERSE POLITIEKE GEBEURTENISSEN	137
1979	DE PASPOORTROOF EN DE BOMAANSLAG	147
1981 - 1988	AFFICHES GEPUBLICEERD DOOR DE KNIPSELKRANT	155
	BIBLIOGRAFIE EN BRONNEN	165

Marketing

Nog altijd geldt voor muren, deuren, schuttingen en elke andere verticale substantie, dezelfde regel als voor het doen en laten op het horizontale oppervlak, namelijk: streng verboden toegang. Bedrijven en instanties kopen of huren een verticaal oppervlak met de bevoegdheid daarop iets aan te plakken, of anderen met hun toestemming dat te laten doen. De aangeplakte mededelingen zijn commercieel van aard of dienen een cultureel oogmerk.¹ Voor de rest is het zonder toestemming bekladden of aanplakken verboden en overtreding wordt streng bestraft. Posters, plaksel en dergelijke worden in beslag genomen. Middels een Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wordt het verbod op het aanplakken van affiches zonder toestemming van rechthebbenden strafrechtelijk aangepakt. Het "zonder vergunning/ontheffing op door het college of de burgemeester aangewezen openbare plaatsen gedrukte of geschreven stukken dan wel afbeeldingen onder publiek verspreiden dan wel openlijk aanbieden" kan worden beboet met € 140.

¹ In verschillende publicaties wordt gewag gemaakt van de affiches van het Rood Verzetsfront, zie bijvoorbeeld H.J.A. Hofland: *Teken aan de wand - Album van de Nederlandse samenleving 1963-1983*, Amsterdam: Bert Bakker, 1983, p. 143; E. Duijvenvoorden: *Met emmer en kwast: veertig jaar Nederlandse actieaffiches 1965-2005*, Amsterdam: Het Fort van Sjakoo, 2005, pp. 66-67; Bernard Willem Holtrop: *Propaganda - politieke tekeningen van Willem*, Amsterdam: Uitgeverij de Harmonie, 1979, p. 30; Antoine Verbij: *Tien rode jaren - Links radicalisme in Nederland 1970-1980*, Amsterdam: Ambo, 2005, omslag boek.

De overtreder is een wildplakker. Wildplakken is het plakken van affiches op daarvoor bestemde en niet bestemde plaatsen zonder vergunning. In sommige plaatsen is er een APV van kracht waarmee ook de persoon of organisatie die op het affiche genoemd wordt aansprakelijk is. Ook hebben gemeenten "het zich na zonsopgang met lijm en aanplakbiljetten op straat begeven" in hun APV als overtreding strafbaar gesteld. Omdat wildplakken het straatbeeld op een negatieve manier beïnvloedt, zo vindt de bourgeoisie, hebben veel gemeenten een strikt verwijderbeleid. Het plakkaat is maar korte tijd te zien en zal daardoor nauwelijks opgemerkt worden. Dit zou het wildplakken moeten ontmoedigen. Een mogelijkheid om wildplakken effectief te bestrijden, zo dacht men vanuit een sociaaldemocratisch kader, was het aanwijzen van speciale plakplekken, 'legale' aanplakplaatsen.

Redelijk zelden werden politieke posters wegens hun inhoud gecriminaliseerd en nog minder kwam het tot een veroordeling. Daarentegen kwamen plakkaaten die betrekking hadden op gewapende organisaties, zoals bijvoorbeeld de Rote Armee Fraktion, en die opriepen tot solidariteit hiermee, vrijwel altijd in het vizier van politie en justitie (en evenzo van binnen- en buitenlandse geheime diensten).

Normaal gesproken beperkte het risico in Nederland zich tot een geldboete, maar in de Bondsrepubliek Duitsland kon de overtreder ook met paragraaf 129a (ondersteuning van een terroristische vereniging of het werven voor een terroristische organisatie) aangeklaagd worden. De gevangenisstraf die wegens het begaan van een van deze gedragingen kon worden

opgelegd, varieerde van zes maanden tot vijf jaar.

In de jaren zeventig waren er aanzienlijke technische problemen die de productie van affiches bemoeilijkte. Meestal was er weinig of geen geld beschikbaar en het machinepark van de kleine collectieve drukkerijtjes bestond uit apparatuur die dikwijls goed voor de sloop was, of waarop vierkleurendruk of groot formaat in het geheel niet mogelijk was.

In het pre-computertijdperk was het lay-out- en drukproces compleet anders. Er werd gewerkt met aan elkaar geplakte sjablonen, die vervolgens in de donkere kamer met een reprocamera werden gefotografeerd. De films A-4 of A-3 formaat werden daarna belicht op een lichtgevoelige aluminium plaat. Na een zuurbad was de drukplaat klaar. Kleuren konden na elkaar worden gedrukt, en men kon geen bepaalde nauwkeurigheid van de pasvorm krijgen op de oude machines.

In de jaren tachtig kon men ten minste al gebruik maken van fotokopieerwinkels en nog wat later van printshops. Zeefdruk was nauwelijks een optie, omdat dit arbeidsintensieve drukprocedé slechts kleine oplages toestond; 500 exemplaren was een zeldzaamheid.

Zelfs in het digitale tijdperk is het affiche nog steeds een medium met een hoog bereik. Met een relatief klein budget kan een breed publiek direct worden aangesproken. Op straat, in de openbare ruimte, heeft het affiche het vermogen om direct in te grijpen in het dagelijks leven van bijna iedereen, van schoolkinderen tot gepensioneerden. Iedereen moet er langs, een goed affiche zal zeker de aandacht trekken. Het affiche kan veel technieken omvatten: fotografie, illustratie, typografie. De grafisch ontwerper heeft

een heel scala aan mogelijkheden met behulp waarvan hij de publieke perceptie krachtig kan veranderen. Het affiche moet snel boeien, want anders gaat de aandacht verloren en daarmee de boodschap. Complexe onderwerpen kunnen visueel naar inhoud worden gereduceerd. Het succes is niet altijd direct meetbaar.

De jaren zeventig van de vorige eeuw kenmerkten zich in Europa door een sterke solidariteit met onderdrukte volkeren in de derde wereld. Ook in Nederland laat deze derdewereldbeweging zich niet onbetuigd. Er worden tientallen landencomités en solidariteitsgroepen opgericht die sympathiseren met de strijd tegen dictaturen in Latijns-Amerika, de bevrijdingsbewegingen in de Afrikaanse koloniën en de anti-apartheidsstrijd in Zuid-Afrika. Begin jaren zeventig neemt het verzet tegen het kapitalistische uitbuitingsstelsel in de Europese buurlanden van Nederland gewapende vormen aan. In de Bondsrepubliek Duitsland ontstaan stadsguerrillagroepen als de Rote Armee Fraktion, de Bewegung 2. Juni en de Revolutionäre Zellen. In Italië de Brigate Rosse, in Spanje de Grupos de Resistencia Antifascista Primeo de Octubre en later in Frankrijk Action Directe en in België de Cellules Communistes Combattantes.

Ook Nederland werd in de jaren 1970-80 geconfronteerd met groepen die een gewelddadige omverwerping van de bestaande politieke orde nastreefden. Dit waren organisaties als de Rode Jeugd en de Rode Hulp, die zich aanvankelijk slechts bezighielden met actieve solidariteit met onder meer de RAF. Later ontstonden uit deze groepen ook zelfstandige aanzetten tot gewapende strijd in Nederland. Eén daarvan was het Rood Verzetsfront (RVF).

Een belangrijke activiteit van het RVF was het plakken van affiches en het schilderen van leuzen. Gedurende velen jaren drukte het RVF affiches, in het totaal ongeveer 105 verschillende en thematische exemplaren. De gemiddelde oplage van de meestal op krantenpapier, formaat A-3 gedrukte affiches bedroeg tweeduizend exemplaren. De affiches waren niet alleen van belang voor de transformatie van antikapitalistische en anti-imperialistische politiek, maar bleken ook door de gehanteerde vormgeving een goede propaganda voor het RVF zelf te zijn. Duidelijk herkenbaar, twee rode balken met een goed leesbaar correspondentieadres van het RVF, als het ware een visuele laso.

Thema's waren onder meer isolatiefolter, zionisme en de eerste Europese verkiezingen. Landelijk bekend waren de affiches 'Hanns Martin Schleyer' en 'Vermoord' met de beeltenis van de in Stuttgart-Stammheim vermoorde gevan-

genen; van deze affiches werden er duizenden gedrukt. Soms werden de affiches in het Arabisch gedrukt, waarbij het niet voor iedereen even duidelijk was hoe deze nu moesten worden opgeplakt. Een enkele keer ontwierp 'Willem' (Bernard Willem Holtrop) een affiche voor het RVF: 'Staatsdwangvoeding'. Op 13 oktober 1977 stuurde de RAF aan het RVF een polaroidfoto van de door hen ontvoerde werkgeversvoorzitter en ex-nazi Hanns Martin Schleyer. Het RVF drukte hiervan een affiche.

Druktechnisch beschouwd waren de bulletins, affiches en stencils van het RVF, zeker naar huidige maatstaven gemeten, niet erg fraai te noemen, maar het heette in die dagen dan ook actiedrukwerk. Vaak werd er met ballpoint op het laatste moment nog wat bijgeschreven, soms werden de teksten op de affiches in hun geheel met een zwarte viltstift geschreven. Men nam het toentertijd niet zo nauw met de vormgeving, het ging tenslotte om de inhoud (scheve of half afgebroken plakletters van het merk Mecanorma of Letraset waren eerder regel dan uitzondering). De uitgaven waren altijd gedrukt in zwart-wit, met een of twee steunkleuren. Het papier was vaak van inferieure kwaliteit. De afdelingen van het RVF werden met name door Adrie Eeken aangemoedigd zich in het drukkersvak te bekwamen, dat wil zeggen, eenieder werd ruimschoots in de gelegenheid gesteld om zich met de productie van drukwerk in Nieuweroord bezig te houden. Aan het vervaardigen van de offsetdrukplaten ging het werk in de donkere kamer vooraf. Hierin werden de films gemaakt. Het kwam voor dat de donkere kamer wel erg lang bezet was, omdat tijdens de druktechnische voorbereidingen van een bulletin of affiche ook wel eens een paspoort of rijbewijs werd vervalst.

Veel afdelingen werden van een stencilapparaat door het 'hoofdkwartier' Nieuweroord voorzien, opdat ze ook lokaal en direct konden agiteren.

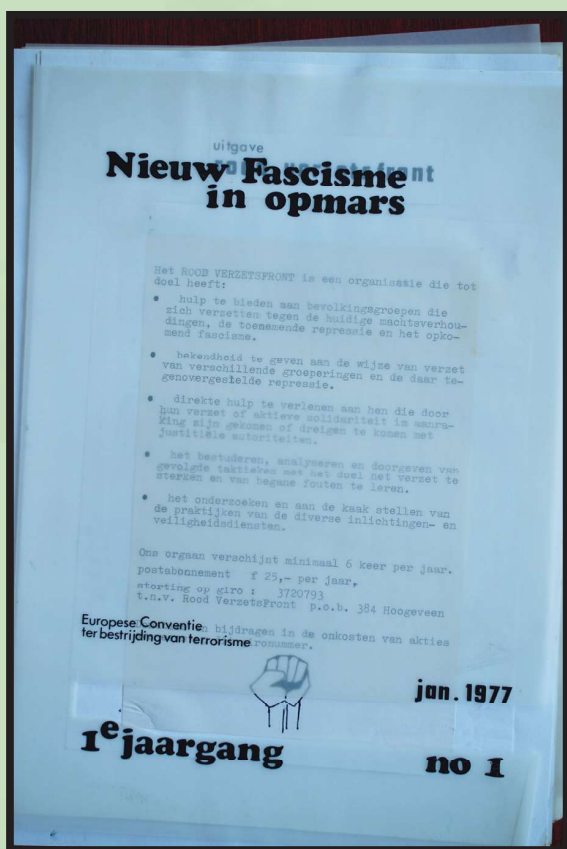

Veel van deze posters zijn overladen met beeld en tekst; en zijn zo een vorm van optische mishandeling. Posters mogen geen vergrote folders of muurkranten zijn. Om te begrijpen waarom het eigenlijk gaat moet men ze nauwkeuriger in ogenschouw nemen, er voor blijven staan. Dit kostte bij een Rood Verzetsfront-poster zeker 5

tot tien minuten om de hele tekst te lezen. Ook de grote, in het oog springende leus op menig RVF-affiche bleef dikwijls voor de gemiddelde voorbijganger onbegrijpelijk, wanneer men de context niet kende. Een RVF-affiche als "Schmidt moordenaar!" of "RAF solidariteit!" zal voor een overgrote meerderheid van de passanten onbegrijpelijk zijn geweest.

Aldus werden de affiches maar al te vaak gebruikt als zelfbevestiging in plaats van communicatie.

Films en op kalkpapier getypte lay-out van Rood Verzetsfront #1

Een stencilmachine is een apparaat waarmee stencils kunnen worden afgedrukt. Een stencil is een vel geprepareerd waspapier, waarop men met de hand of met een schrijfmachine schrijft en met behulp waarvan vele afdrukken kunnen worden gemaakt.

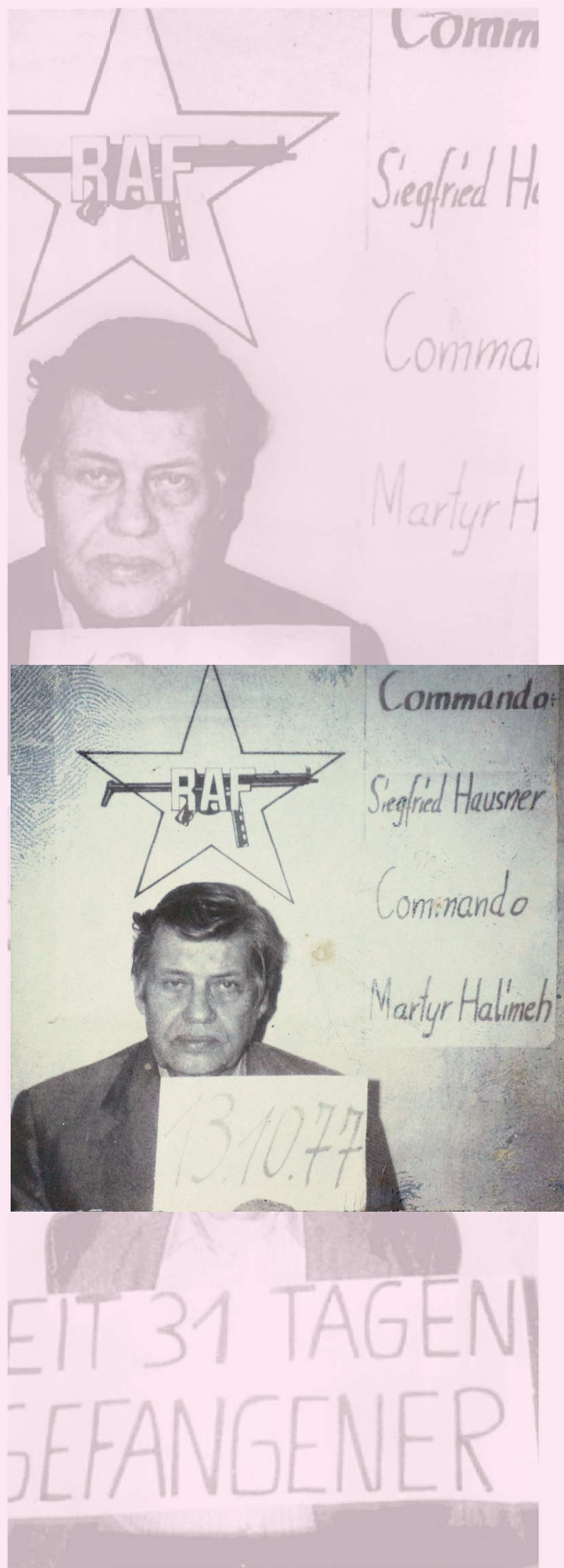
HANNS MARTIN SCHLEYER

ONSCULDIG ?

Het Kommando Siegfried Hausner eiste de vrijlating van Andreas Baader, Gudrun Ensslin, Jan-Carl Raspe, Verena Becker, Werner Hoppe, Karl-Heinz Dellwo, Hanna Krabbe, Bernd Rössner, Ingrid Schubert, Irmgard Möller en Günter Sonnenberg.

Omdat een polaroidfoto ernstig onderhevig is aan omgevingsinvloeden en er reeds tekenen van verval waren opgetreden, werd in 2015 door het archief DoCom besloten de polaroidfoto naar een veiling te brengen.²² Op 28 april van dat jaar stuurde de Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (afdeling terrorisme) bij monde van Walter Hemberger een fax naar het veilinghuis met het verzoek de personalia van de inbrenger bekend te maken. Reden hiervoor was het gerechtelijk onderzoek naar de ontvoering en dood van de heer Schleyer en zijn begeleiders.²³ Justitie vond het op zijn plaats om 38 jaar na dato nog eens onderzoek te doen naar de herkomst van de polaroid en of de polaroid in dezen als bewijsmiddel moest worden beschouwd, want mogelijk zou dit aanwijzingen kunnen opleveren over de daders. Justitie dreigde om met een gerechtelijk bevel de polaroid voor of tijdens de veiling van 9 mei in beslag te nemen. Een foto van Hitler mag men veilen, maar niet een beeltenis van een SS-er. Hanns-Eberhard Schleyer, de zoon van Hanns Martin Schleyer, had met justitie contact opgenomen en zijn ongenoegen kenbaar gemaakt. Ook aan hem was de polaroid te koop aangeboden; een dergelijke unieke prent van zijn vader zou thuis op de schouw toch zeker niet hebben misstaan. Enkele jaren eerder had de zoon van de in 1977 door de RAF geëxecuteerde procureur-generaal Siegfried Buback het ministerie van Justitie al veel problemen bezorgd. Nu liet het zich voor de kar van zoonlief Schleyer spannen. In het belang van de nabestaanden stelde Hemberger voor de polaroid niet te veilen maar aan een museum te schenken. Hij had zelfs al een museum op het oog: het 'Haus der Geschichte' in Bonn. Van de kant van het veilinghuis werd met verschillende musea contact opgenomen. Uiteindelijk werd de polaroid aan een gerenommeerd instituut in Duitsland, dat gezien de commotie en uit vrees voor gerechtelijke stappen van de familie Schleyer uitdrukkelijk om discretie verzocht, buiten de veiling om verkocht. Op 16 oktober 2015 antwoordde Hemberger op de vraag van Paul Moussault hoe het met het gerechtelijk onderzoek naar de daders van de ontvoering en dood van Schleyer stond, dat hij niet had kunnen vaststellen of de polaroid als bewijsmiddel zou kunnen dienen en daarom, hoewel hij het te gelde maken hiervan vanuit moreel standpunt reeds niet kon billijken, niet had ingegrepen.²⁴

22 "Original-Polaroid der Roten Armee Fraktion (RAF) von Hanns Martin Schleyer. 13. Oktober 1977. Format: 6,4 x 6,5 cm (beschnitten, etwas (finger-) fleckig, verso mit Kleberesten). Provenienz: Ehemals Archiv der 'Rood Verzetsfront' (RVF), Niederlande. 5.000.-"

23 'Ermittlungsverfahren wegen der Entführung und Ermordung von Herrn Dr. Schleyer und seiner Begleiter', Telefax GBA Abt. TE, 28 April 2015, archief DoCom.

24 Correspondentie Hemberger/Moussault, 15 & 16 oktober 2015, archief DoCom.

VERMOORD

Holger Meins

Ulrike Meinhof

Siegfried Hausner

Andreas Baader

Gudrun Ensslin

Jan Carl Raspe

Ingrid Schubert

ROOD VERZETSFRONT

in duitse gevangenschappen

giro 3720793

postbus 384 hoogeveen

Op 18 oktober 1977 werden in de gevangenis van Stuttgart-Stammheim de kaderleden van de RAF Andreas Baader, Gudrun Ensslin en Jan Carl Raspe vermoord. Aan deze moorden ging een jarenlange psychologische oorlogvoering tegen de RAF vooraf. Deze psychologische oorlogvoering had twee functies: zij personaliseerde de revolutionaire politiek, om te verhinderen dat zij als politiek van de klasse begrepen zou worden en zij was het propagandistische veld van de fysieke liquidatie van de kaders.

VERMOORD

Gudrun Ensslin

als de strijders tegen het onrecht overwonnen zijn
is het onrecht nog geen recht !!

ROOD VERZETSFRONT

postbus 384 hoogeveen giro 3720793

postbus 384 hoogveen giro 3720793

UITLEVERING IS MOORD

ROOD VERZETSFRONT

1974 Holger Meins in duitse gevangenis vermoord
 1975 Siegfried Hausner in duitse gevangenis vermoord
 1976 Ulrike Meinhof in duitse gevangenis vermoord
 1977 Gudrun Ensslin in duitse gevangenis vermoord
 Andreas Baader in duitse gevangenis vermoord
 Jan Carl Raspe in duitse gevangenis vermoord
 Ingrid Schubert in duitse gevangenis vermoord
 1978 ..... in duitse gevangenis vermoord

Nadat Nederland de duitse hechtenisvorm voor politieke gevangenen - isolatiefolter - heeft ingevoerd, dreigt Nederland op West-Duits verzoek KNUT FOLKERTS, CHRISTOPH WACKERNAGEL en GERD SCHNEIDER aan de Bondsrepubliek uit te leveren. Op 25 en 26 januari wordt hierover beslist....

Om verzekerd te zijn van een goede vernietigingsstrategie wilde de west-duitse "rechtsstaat" de anti-imperialistische verzetsstrijders ZELF in handen hebben. Hiertoe zet de BRD alle drukmiddelen in. Resultaat in 't verleden: uitlevering van ROLF POHLE door Griekenland; uitlevering van DETLEV SCHULZ en KLAUS GROISSANT door Frankrijk.

GEEN UITLEVERING VAN POLITIEKE GEVANGENEN AAN WEST DUITSLAND
GEEN isolatiefolter: isolatie = moord
DE ENIGE KANS OP OVERLEVEN IS DE VRIJHEID!

UITLEVERING IS MOORD

Nadat Patrick Callagher door Nederland aan Ierland is uitgeleverd, hebben nederlandse rechters besloten, dat Knut Folkerts, Christoph Wackernagel en Gert Schneider aan de Bondsrepubliek uitgeleverd kunnen worden.

De verzetsdaden van de gevangenen uit de RAF worden in Nederland niet als politieke daden erkend. De BRD, sinds 1945 door de CIA en met amerikaans kapitaal tot ekonomies, militair en politiek sterkste macht in Europa opgebouwd, heeft samen met Ierland het initiatief genomen tot de Europese Konventie ter bestrijding van het terrorisme. Deze konventie beoogt verzetsstrijders aan die landen uit te leveren, waar zij de minste kans op overleven hebben.

Deze konventie is door het nederlandse parlement nog niet bekrachtigd. De uitlevering van Callagher, Folkerts, Wackernagel en Schneider toont aan dat door het kapitalisme verbonden landen, zoals Duitsland en Nederland, deze konventie niet nodig hebben en dat de bekrachtiging van deze konventie er slechts toe dient bestaande praktijken te legaliseren.

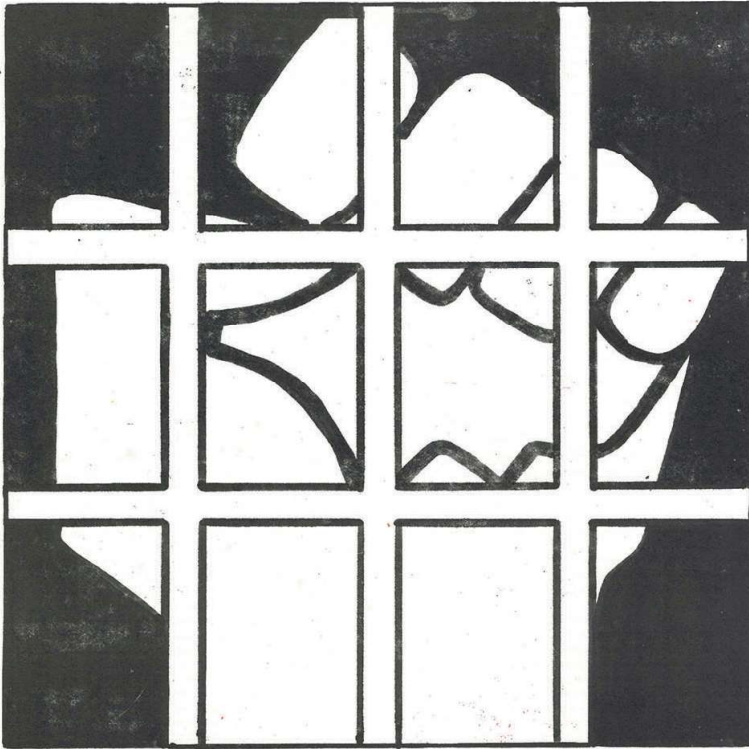
Het liberale, democratische masker van de nederlandse 'rechtsstaat' is gevallen:

- Poging tot moord op Folkerts, Wackernagel en Schneider door invoering van het dodelijk schot!
- Politieke gevangenen ook hier in isolatie!
- Medeplichtigheid aan het vernietigingsprogramma van de CIA en haar europese handlangers door uitlevering van politieke gevangenen!
- Gewelddadig, bruut optreden van de nederlandse politie op 26 januari tegen hen die zich niet bij de uitlevering willen neerleggen!

ROOD VERZETSFRONT

postbus 384 hoogveen giro 3720793

WIJ ZULLEN
MENSEN ZIJN

ROOD VERZETSFRONT

WIJ ZULLEN
OVERWINNEN

postbus 384 hoogeveen giro 3720793

Inzagedossier Politieke propaganda, affiches van het Rood Verzetfront (AIVD, 2021)

enkelvoud ontv

F

ACD 1380196	
datum 14 APR 1978	
EA	
b.	d.

F

7 april 1978.

Verbinding: No. 12

Doss./~~acties~~: No. 15/877.

Onderwerp: Plakken R. V. F.

Op donderdag 16 maart 1978 werd door personeel van de gemeentepolitie te 's-Gravenhage in de Hoge Nieuwstraat te 's-Gravenhage aangehouden ter zake van het illegaal plakken van R. V. F.-biljetten:

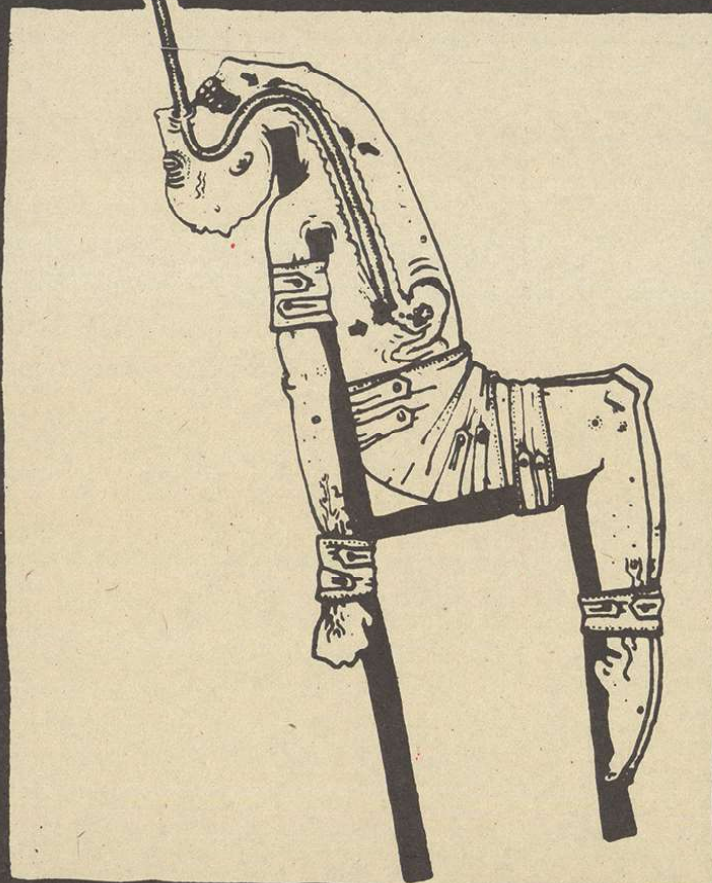
Het betreft hier twee biljetten met de volgende inhoud: "Wij zullen mensen zijn. Wij zullen overwinnen." Het andere biljet richt zich tegen de isolatie van de R. A. F.-gevangenen en roept op tot solidariteit hiermee.

Van beide biljetten wordt een exemplaar bijgevoegd.

EINDE.

POSTBUS 384 HOOGEVEEN

GIRO 3720793

STAATSDWANGVOEDING

ROOD VERZETSFRONT

postbus 384 hoogveen

giro 3720793

ORIGAI

RO55E

AANGEKLAAGD
ALDO MORO

ROOD VERZETSFRONT

Grote heroïne lijn opgerold

Fokker hoopt op Franse order

De Nederlandse vliegtuigfabriek Fokker hoopt op een grote bestelling van de Franse luchtmacht voor de komende jaren.

Sinds oktober 60 kilo onderschept

Van een Amsterdamse redactie
AMSTERDAM - Door de arrestaties in Bangkok van de 32-jarige uit Houten-berg afkomstige Chinese L. M. N. bijgenaamd Ah-Ming en acht Chinese in Amsterdam, is een van de grootste heroïne lijnen van Thailand naar Amsterdam opgeleid.

60 KILO
Sinds 13 oktober werd op deze lijn 60 kg heroïne onderschept en werden 15 kilo 22 vliegtuigen gearresteerd, van wie 12 in Nederland.

5 ILLEGALEN
De laatste vijf gevangenen overleefden aan de Amsterdamse dijk van de dijk. Onder hen bevonden zich 14 mannen die vliegend in een land verbleven op de vloer te wachten op het laatste transport uit Thailand.

De grote organisatie van de lijn, die uitgaat van de Thailandse haven van Bangkok, wordt geleid door de Nederlandse vliegtuigfabriek Fokker. De lijn wordt geleid door de Nederlandse vliegtuigfabriek Fokker. De lijn wordt geleid door de Nederlandse vliegtuigfabriek Fokker.

Koeriers
De 32-jarige L. M. N. uit Houten-berg, die 18 vliegtuigen voor de lijn heeft gebruikt, wordt samen met acht andere vliegers gearresteerd. De lijn wordt geleid door de Nederlandse vliegtuigfabriek Fokker.

Affiches Moro in Rotterdam

Affiche van Aldo Moro in Rotterdam, met de tekst 'ANGEKLAAGD DO MORO'.

Tuijnman wil streekvervoer Noorden meer bundelen

Van een onzer redacteurs
AMSTERDAM - De bestuurscommissie van de Nederlandse Streekvervoerorganisatie wil de streekvervoerlijnen in het noorden meer bundelen. Dit zou tot besparingen leiden op het gebied van onderhoud en personeel.

Door elkaar

Van een onzer redacteurs
AMSTERDAM - De Nederlandse Streekvervoerorganisatie wil de streekvervoerlijnen in het noorden meer bundelen. Dit zou tot besparingen leiden op het gebied van onderhoud en personeel.

Agent betaalt met vals honderdje

Van een onzer redacteurs
AMSTERDAM - Een politieagent is gearresteerd nadat hij een vals honderd guldenbiljet had gebruikt om een boete te betalen.

Van der Klaauw had het mis met uranium-contract

Van een onzer redacteurs
AMSTERDAM - De Nederlandse Staat heeft een uraniumcontract met de Sovjet-Unie. Het contract is voor tien jaar en voorziet in de levering van uranium voor de productie van elektriciteit.

Onthoend

Van een onzer redacteurs
AMSTERDAM - De Nederlandse Staat heeft een uraniumcontract met de Sovjet-Unie. Het contract is voor tien jaar en voorziet in de levering van uranium voor de productie van elektriciteit.

Meer begrip

Van een onzer redacteurs
AMSTERDAM - De Nederlandse Staat heeft een uraniumcontract met de Sovjet-Unie. Het contract is voor tien jaar en voorziet in de levering van uranium voor de productie van elektriciteit.

“Er moet heel wat veranderen bij de politie”

Van een onzer redacteurs
AMSTERDAM - De Nederlandse Staat heeft een uraniumcontract met de Sovjet-Unie. Het contract is voor tien jaar en voorziet in de levering van uranium voor de productie van elektriciteit.

Het NRC Handelsblad van 10 april 1978 drukte het affiche 'Italië: christelijke dictatuur - Solidariteit met de Brigate Rosse' in zijn geheel af en meldde dat "de Italiaanse pers er ruime aandacht aan besteedde".

HANDELSBLAD

Prijzen per ex. Nederland 65 ct., België Bfr. 16, Luxemburg Bfr. 13
Courant (1844) Maandag 10 april 1978 - 8e jaargang no. 130

ITALIE: CHRISTELIJKE DIKTATUUR

OP 16 APRIL WERD DE VOORZITTER VAN DE ITALIËSE CHRISTEN-DEMOCRATISCHE LEIDER SINDO MORO DOOR DE STROGGERRALKE BELEGING BRIGATE ROSSE GEVINGEN GEV...
SOLIDARITEIT MET DE BRIGATE ROSSE

Actie in Nederland voor Rode brigades

Door een onzer redacteurs
AMSTERDAM, 10 april - Met de oproep solidair te zijn met de Italiaanse ultra-linkse stadsgerilla Brigata Rosso, de Rode Brigades, waarvan vijftien leden op verdenking van terroristische activiteiten in Turijn terechtstaan, heeft het Nederlands Rood Verzetfront zaterdagmiddag in Amsterdam pamfletten verspreid.
West-Duitsland (Wiesbaden), verdergaande repressiematregelen onder Duitse economische druk.
De Amsterdamse politie zei vanmorgen nog niet op de hoogte te zijn van het vlugschrift. "Zolang er geen strafbare feiten zijn gepleegd kunnen wij niet ingrijpen", aldus vanmorgen het commentaar van de politie. "En voor zover het ons nu toekomt zijn er geen strafbare feiten gepleegd". Bij de Centrale recherche-informatiedienst was evenmin iets bekend over het pamflet. De Italiaanse pers besteedde er dit weekinde ruime aandacht aan.
Overleg
Ministers van Zwitserland, Oostenrijk, West-Duitsland en Italië hebben zich de afgelopen dagen in Bern beraden over samenwerking bij de terreurbestrijding. In een communicatie wordt gezegd dat zij ervaringen hebben uitgewisseld.

ig verder gaan e levering van pvatting bij zijn an, tijdens de

HOOFDSTUK 1 BINNENLAND.

a. de papieren steun van het Rood Verzetsfront aan de Italiaanse Rode Brigades.

In het weekend van 8 april werden in Amsterdam en een aantal andere grote steden pamfletten verspreid waarin werd opgeroepen tot steun aan de Italiaanse Rode Brigade (zie foto's hieronder).

De bekende [REDACTED] heeft de pers laten weten dat hij weliswaar afweet van de verspreiding van de pamfletten maar ontkent zelf hieraan meegewerkt te hebben. Het op het vlugschrift vermelde postbusnummer (384 te Hoogeveen) is echter het officiële correspondentieadres van het Rood Verzetsfront waar [REDACTED] voorzitter van is.

Op 18 april werden de volgende plaktivisten aangehouden te Rotterdam:

In de nacht van 3 op 4 mei 1978 beging het RVF in Deventer de **politieke stupiditeit** om leuzen te kalken op oorlogsmonumenten: 'Herdenk alle antifascistische strijders - Steve Biko - Meinhof - Che' en 'Herdenk ook de doden van Vietnam'.

Ook het eeuwenoude stadhuis werd over de gehele breedte van leuzen voorzien: 'Meins - Baader - Miquel Enriquez, herdenk ook hen' en 'Herdenk de doden van Vietnam, Tel Zaatar - Chili - Zuid-Afrika. Steve Biko - Che - Meinhof - Kanafani'. Het poreuze eeuwenoude Bentheimer zandsteen kon worden overgeschilderd. Naast al dit fraais stonden er overal solidariteitsleuzen gespoten die opriepen tot solidariteit met de Brigade Rosse, wat het *Deventer Dagblad* de opmerking ontlokte: "door dit alles kreeg de dodenherdenking wel een duidelijke Rode Brigade-sfeer".³⁶ De lokale Communistische Partij Nederland-afgevaardigde Th. Hendriks zag zijn kans in de raadscommis-

sie en sprak van "uitingen met fascistoïde kenmerken. Dezelfde methoden worden gebruikt als de fascisten destijds gebruikten".³⁷

De BVD schrijft over de RVF-activiteiten in Deventer: "Tot aan begin mei 1978 is ... [geanonimiseerd, nvdr] gebleken dat er zich ongeveer een achttal personen met deze activiteiten bezig hielden. In de nacht van woensdag 3 op 4 mei 1978 is het stadhuis van de gemeente Deventer bekalkt met diverse leuzen. Tijdens deze bezigheden zou het aantal "schilders" uit 15 à 20 personen hebben bestaan. Het is inmiddels wel gebleken dat de personen die zich hiermee bezig houden 's nachts afleidingsmanoeuvres gebruiken."³⁸

Leuzen gekalkt op oorlogsmonumenten

(Van een onzer verslaggevers)

DEVENTER. - In de nacht van woensdag op donderdag zijn op tal van plaatsen in de Deventer binnenstad leuzen gekalkt, die duidelijk moesten maken dat dodenherdenking best was, als men dan tegelijk ook maar andere doden zou herdenken. De leuzen riepen op tot solidariteit met de Rode Brigades.

Over de volle breedte was de gevel van het stadhuis van leuzen voorzien. Zelfs het verzetsmonument aan de Verzetslaan heeft men niet ongemoeid gelaten. Zowel aan voor- als achterzijde waren leuzen aangebracht. Door dit alles kreeg de dodenherdenking gisteren wel een duidelijke Rode Brigade-sfeer.

Het monument aan de Verzetslaan was aan beide zijden met leuzen besmeurd. Aan de voorzijde: „Herdenk alle anti-fascistische strijders. Steve Biko - Meinhof - Ché". Aan de naar het Churchillplein gekeerde achterzijde: „Herdenk ook de doden van Vietnam." De ontluistering van het monument bleek voor sommige nabestaanden te veel van het „goede", waardoor de emoties vrij baan kregen.

Burgemeester Posthuma stond gis-

terochtend verdrietig naar het stadhuis te kijken, omdat de leuzen er met geen mogelijkheid meer af te krijgen zijn. Ze zijn aangebracht met spuitbussen, waarvan de verf diep in het poreuze eeuwenoude gevel van Bentheimer zandsteen is getrokken. De enige oplossing is een laag verf er over, waardoor het aanzien van het stadhuis voor altijd zal zijn geschonden.

De politie deelde desgevraagd mee geen enkele verfspuit te hebben

aangehouden. Wethouder Duimel zei gisteren: „Al met al moet men uren lang in de stad bezig zijn geweest. Onbegrijpelijk dat ze niet betrapt zijn."

Hoofdingspecteur J. W. Olijdam: „We doen eraan wat we eraan kunnen doen, maar het is natuurlijk ondoenlijk om 's nachts op iedere hoek een politieman te zetten."

„Het zijn", aldus de hoofdingspecteur, „ongrijpbare activiteiten", waarbij hij nog wel opmerkte dat de afgelopen weken spuiters en plakkers gepakt zijn."

Solidair

„Solidair met de Rode Brigades". Dez leus was aangebracht op De Hereeniging, de leeszaal, café De Keizer ' een muur in de Pontsteeg, waar ook te lezen was: „WK '73. Ooit gemarteld?". Opschriften waarin de naam van Aldo Moro was verwerkt waren te zien op De Her-

eeniging, de leeszaal en de Treurnietgang. Ook waren hier en daar woorden aangebracht als chaos, waan of droef. (De vele leuzen over Folkerts zijn al veel eerder aangebracht).

Rechts van het bordes op de gevel van het stadhuis: „Meins-Baader-Miguel Enriquez. Herdenk ook hen". En links van het bordes: „Herdenk de doden van Vietnam-Tel Zaatar-Chili-Zuid-Afrika. Steve Biko-Ché-Meinhof-Kanafani".

Gisteravond laat zijn hier en daar nog anonieme pamfletten bezorgd, waarin gesteld wordt dat het een goede zaak is om te denken aan de doden die gevallen zijn in de strijd tegen het fascisme, maar dat het fascisme niet heeft opgehouden te bestaan.

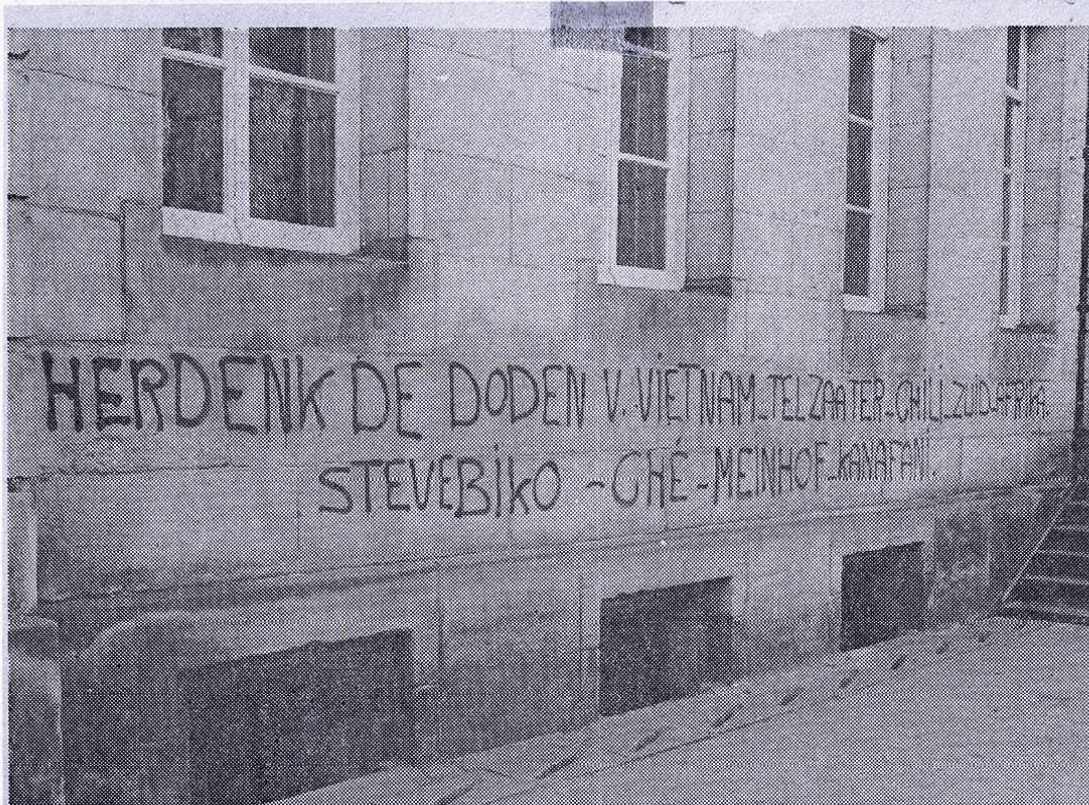
„Onderdrukking en uitbuiting van de derde wereld, veroorzaakt en in stand gehouden door het kapitalisme in West-Europa, geschiedt met fascistische methodes."

Na gesteld te hebben dat de mensen zich nog steeds laten ophitsen tegen de werkelijke anti-fascistische strijders, zoals „de kameraden van de Rode Brigades en de RAF", roepen de opstellers van het pamflet op om ook de anti-fascistische strijders te herdenken die ná 1945 zijn gevallen.

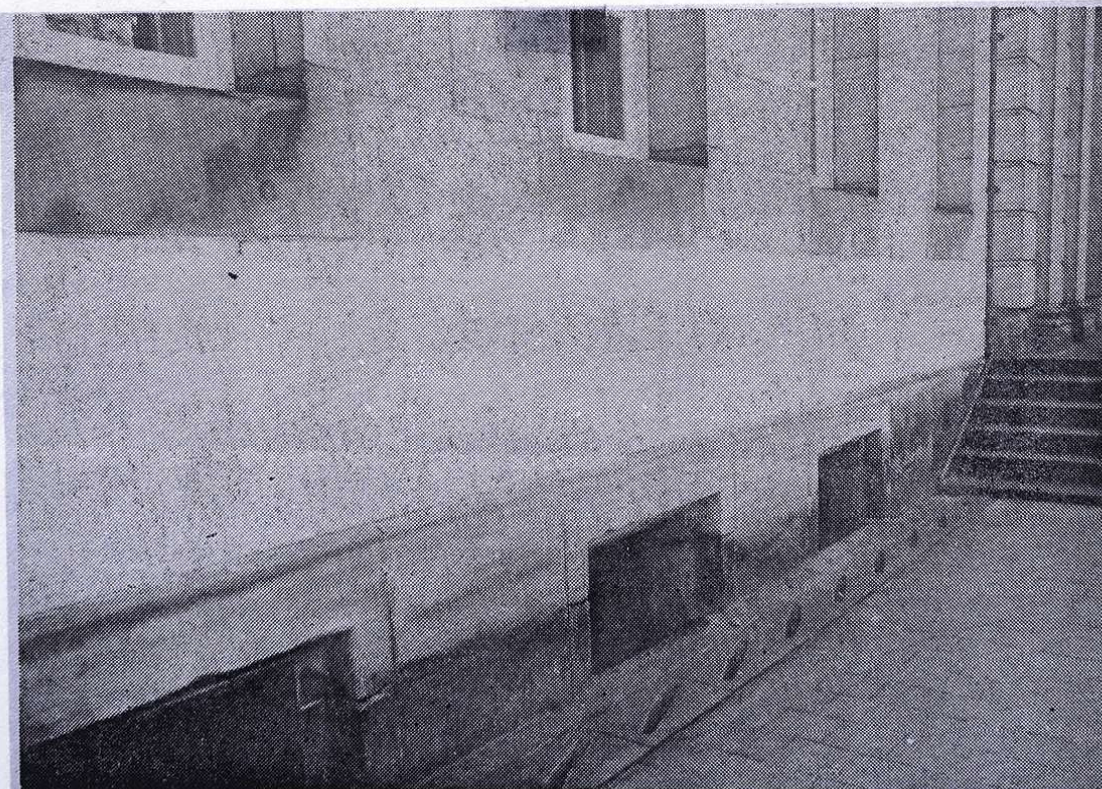
36 'Leuzen gekalkt op oorlogsmonumenten', in: *Deventer Dagblad*, 4 mei 1978.

37 Raadscommissie diep verantwoordigd over kladderpraktijken', in: *Deventer Dagblad*, 9 mei 1978.

38 'Betreft: Activiteiten sympathisanten Rood Verzetfront' [ACD 1384315, 18 mei 1978], in: 'Inzagedossier [PD.118819] Paul Moussault' (AIVD, 2008), archief DoCom.

De gevel van het gemeentehuis was aan beide zijden van het bordes met leuzen bedekt.

De leuzen die in de nacht van 3 op 4 mei zijn geschilderd op het Deventer stadhuis zijn weer verdwenen. Gistermiddag is in opdracht van de gemeente het onderste deel van de gevel in zijn geheel met een laagje verf overdekt. Het aanzien van het eeuwenoude monument is hierdoor voor altijd geschonden. De verf uit de spuitbussen was zover in de poreuze Bentheimer zandstenen gevel gedrongen, dat verwijdering onmogelijk was. Oververven was de enige oplossing.

UITTREKSEL

Voor: ~~ACD-O.~~ PD. 119052

Naam:

Uit : PD. ACD-O.
OD.

Naam:

Aard v. h. stuk:

Afz.: ID Den Haag
Ref. nr.: 402-46
Dat.: 26-9-1978
ACD/Co: 1401914

(3-6-1954) is d.d. 24-9-1978
aangehouden i.v.m. het aanplakken van pamflet-
ten van het Rood Verzetsfront met de tekst:
Vermoord Willy Peter STOLL.

VERMOORD

- BENNO OHNESORG 2-6-'67
- PETRA SCHELM 15-7-'71
- GEORG VON RAUCH 4-12-'71
- THOMMY WEISSBECKER 2-3-'72
- JAN M.C. LEOD 25-6-'72
- HOLGER MEINS 9-11-'74
- SIEGFRIED HAUSNER 4-5-'75
- WERNER SAUBER 9-5-'75
- KATHERINA HAMMERSCHMIDT 29-6-'75
- ULRIKE MEINHOF 9-5-'76
- ANDREAS BAADER 18-10-'77
- GUDRUN ENSSLIN 18-10-'77
- JAN CARL RASPE 18-10-'77
- INGRID SCHUBERT 12-11-'77
- WILLY PETER STOLL 6-9-'78
- MICHAEL KNOLL... 7-10-'78

ROOD VERZETSFRONT

giro 3720793
postbus 384 Hoogeveen

GEMEENTEPOLITIE GRONINGEN

INLICHTINGDIENST

nummer: 751/78
datum: 21 september 1978

ACD 1401603
datum 28 SEP 1978
Co.
D. d.

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Datum bericht: 21 september

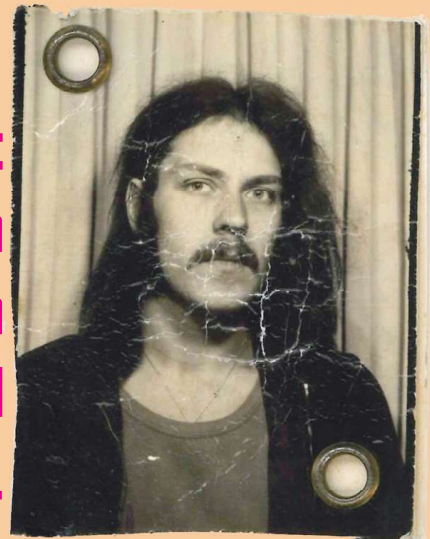
Betreft: "AKTIEGROEP WILLY PETER STOLL".

In de nacht van 14 op 15 september 1978 werden in de binnenstad van Groningen pamfletten geplakt. Op de pamfletten stond een foto afgebeeld van Willy Peter STOLL met het opschrift VERMOORD Willy Peter Stoll en Een revolutionair kunnen ze doden, de revolutie niet. Een uitgave van het Rood Verzetsfront, postbus 384 Hoogeveen. Twee personen werden aangehouden en overgebracht naar het hoofdbureau van politie te Groningen. Vanaf het moment van aanhouding hulden zij zich in een diep stilzwijg. Wel ging de man later akkoord met het nemen van vingerafdrukken en het maken van een foto.

Beide personen werden aan het hoofdbureau herkend als te zijn genaamd geb. bekend. 117211 en

Zij zijn na verhoor te omstreeks 14.30 uur hoengezonden.

Op 24 september werd het RAF-lid Michael Knoll in Dortmund doodgeschoten en Angelika Speitel gearresteerd.

VERMOORD

Michael Knoll

Jij zou er eigenlijk ook iets over moeten weten, nou ja, inderdaad sterft iedereen, de vraag is alleen hoe en hoe je geleefd hebt en de kwestie is immers heel duidelijk: vechtend tegen de schweinen als mens voor de bevrijding van de mens revolutionair, in de strijd – bij alle liefde voor het leven – de dood verachtend, dat is voor mij: het volk dienen – r a f

ROOD VERZETSFRONT

postbus 384 Hoogeveen giro 3720793

ULRIKE MEINHOF

Er is geen wapen van de bourgeoisie
dat niet omgedraaid en tegen haar
gericht zou kunnen worden.

postbus 384
hoogeveen

giro
372 0793